

ВІДГУК

офіційного рецензента,

доцентки кафедри внутрішньої медицини №2 та медсестринства

Івано-Франківського національного медичного університету,

кандидат медичних наук, доцентки

Деніної Руслани Валентинівни

на дисертаційну роботу **Кобрина Олексія Тарасовича** на тему: **«Особливості**

перебігу і лікування хронічної серцевої недостатності після

реваскуляризації міокарду»,

подану на здобуття ступеня доктора філософії у разову спеціалізовану вчену

раду ДФ 20.601.117 Івано-Франківського національного медичного

університету, що утворена згідно наказу ректора №541-д від 29.04.2026 року для

розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня

доктора філософії

в галузі знань – 22 «Охорона здоров'я»,

за спеціальністю 222 – «Медицина»

1. Актуальність теми дисертації.

Хронічна серцева недостатність і надалі залишається однією з ключових проблем сучасної кардіології, характеризуючись високою частотою несприятливих клінічних подій та значним впливом на прогноз пацієнтів. Незважаючи на досягнення доказової медицини, результати лікування цієї патології, особливо ішемічного генезу, залишаються недостатньо оптимальними.

Особливої уваги заслуговує категорія хворих із серцевою недостатністю з помірно зниженою фракцією викиду лівого шлуночка, яка на сьогодні розглядається як окрема клініко-патофізіологічна форма із властивою їй гетерогенністю. Для цієї групи пацієнтів характерне поєднання ознак систолічної та діастолічної дисфункції, значна варіабельність структурно-функціонального ремоделювання міокарда, а також неоднозначна відповідь на стандартну медикаментозну терапію. У зв'язку з цим оптимізація лікувальних підходів саме у даній когорті пацієнтів є актуальним завданням сучасної кардіології. У цьому

контексті перспективним є вивчення ролі метаболічної підтримки, зокрема застосування магнію з урахуванням впливу реваскуляризації міокарда на перебіг захворювання.

Отже, дослідження, спрямоване на оптимізацію лікування хронічної серцевої недостатності ішемічного походження з урахуванням сучасних патогенетичних механізмів, є своєчасним і має важливе практичне значення.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Здобувачем висвітлено власні наукові результати у 8 публікаціях, що розкривають основний зміст дисертації – 4 статті у фахових медичних виданнях та 4 тез у матеріалах науково-практичних конференцій.

Отримані в дисертаційній роботі результати є науково обґрунтованими та достовірними, оскільки ґрунтуються на аналізі репрезентативної вибірки пацієнтів (120 осіб) із застосуванням сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів дослідження. Комплексний підхід до обстеження включав оцінку функціонального стану серцево-судинної системи у хворих із ХСНпзпФВ, проведення ехокардіографічного дослідження, визначення маркерів запалення, а також аналіз ефективності запропонованої терапевтичної стратегії.

Застосування адекватних методів статистичної обробки забезпечило вірогідність отриманих результатів, що, у свою чергу, підтверджує логічність, аргументованість і практичну значущість сформульованих висновків та рекомендацій.

Дослідження виконане в межах науково-дослідної роботи Івано-Франківського національного медичного університету і є фрагментом комплексної науково-дослідної роботи кафедри внутрішньої медицини №2 та медсестринства, Івано-Франківського національного медичного університету на тему «Розробка алгоритмів відновного лікування кардіоваскулярних захворювань за умов коморбідності» (номер державної реєстраційний 0120U002106)

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

У роботі суттєво розширено уявлення про клініко-інструментальні особливості пацієнтів із ХСН з помірно зниженою фракцією викиду залежно від факту проведення реваскуляризації. Встановлено, що у хворих без реваскуляризації відзначаються більш виражені ознаки ремоделювання лівого шлуночка, зокрема більші кінцево-діастолічний і кінцево-систолічний об'єми, збільшені розміри порожнини серця та вища маса міокарда. Вперше встановлено, що у реваскуляризованих хворих застосування магнію оротату супроводжується більш вираженим позитивним впливом на біомаркери кардіального стресу, фіброзу, системного запалення та атерогенного ризику. Розширено наукові уявлення щодо патогенетично й клінічно обґрунтованого диференційованого підходу до терапії пацієнтів із ХСН з помірно зниженою фракцією викиду лівого шлуночка ішемічного походження

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційна робота виконана на належному сучасному науково-методичному рівні. Отримані результати є достовірними та аргументованими, оскільки базуються на аналізі достатнього клінічного матеріалу із застосуванням інформативних методів дослідження та коректної статистичної обробки даних. Сформульовані наукові положення, висновки та практичні рекомендації є логічно обґрунтованими і мають як теоретичну, так і практичну цінність. Представлені результати повністю відповідають поставленій меті та завданням дослідження.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертаційна робота є цілісним і завершеним науковим дослідженням, виконаним під керівництвом д.мед.н., професора Вакалюка Ігоря Петровича. Спільно з науковим керівником визначено науковий напрям, сформовано дизайн дослідження та обґрунтовано його методологічні підходи. Здобувачем

самостійно проведено клінічне обстеження пацієнтів, здійснено відбір та аналіз матеріалу для клініко-лабораторних досліджень, виконано інтерпретацію отриманих результатів та оцінено ефективність запропонованих лікувальних підходів. Автор особисто підготував основні розділи дисертації, провів статистичну обробку даних, узагальнив результати дослідження та сформулював практичні рекомендації. Результати роботи відображено у наукових публікаціях, підготовлених як самостійно, так і у співавторстві, при цьому внесок здобувача є провідним, а отримані дані та сформульовані висновки належать автору дисертації.

6. Теоретичне і практичне значення наукового дослідження.

У роботі продемонстровано, що у пацієнтів із хронічною серцевою недостатністю з помірно зниженою фракцією викиду лівого шлуночка ішемічного походження доцільно обов'язково враховувати факт проведення реваскуляризації міокарда як важливий клініко-прогностичний чинник. Оптимізація лікування шляхом включення магнію оротату до стандартних схем дозволяє досягти суттєвого регресу клінічної симптоматики та покращення об'єктивних показників серцевої діяльності. У реваскуляризованих пацієнтів оцінку ефективності такої терапії слід проводити вже через 3 місяці, тоді як у нереваскуляризованих осіб стійкий клініко-функціональний ефект формується переважно до 6-го місяця спостереження.

Результати дослідження впроваджено в лікувально-діагностичний та навчальний процес.

7. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертаційна робота викладена українською мовою, складається з анотації, списку скорочень, вступу, розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел. За своїм змістом, об'ємом та структурою відповідає нормативним вимогам до оформлення дисертації відповідно до Наказу МОН України №40 від 12 січня 2017 року. Дисертаційна робота викладена на 212 сторінках, містить 124 сторінки основного тексту, налічує 31 таблицю та 9 рисунків. В списку наведено 209 джерел, які були використані у дисертації.

У *Вступі*, здобувач наводить актуальність вибору дисертаційної роботи. Чітко сформульовано мета і завдання поставлені у роботі, вказано зв'язок обраної теми з науково-дослідною роботою кафедри внутрішньої медицини № 2 та медсестринства Івано-Франківського медичного університету, вказано особистий внесок здобувача. Чітко вказані практична значимість та наукова новизна роботи.

Розділ *Огляд літератури* містить 3 підрозділи, в яких висвітлено актуальні погляди на поширення та значимість хронічної серцевої недостатності в структурі серцево-судинних захворювань. Окремо висвітлено тему реваскуляризації міокарду, як лікування та модифікаційний фактору серцево-судинних захворювань. Розкрито тематику патогенетичного розвитку хронічної серцевої недостатності та проаналізовано, як магній впливає на її розвиток, прогресування та загалом його вплив на організм людини.

Розділ *Об'єкт та методи дослідження* автором висвітлено когорту пацієнтів, яку було досліджено, розподіл обстежених пацієнтів, детально описано методи, які були використані протягом дослідження, вказано схеми лікування, які були використані протягом дослідження.

Третій розділ дисертації – перший розділ власного дослідження У даному розділі проведено комплексний аналіз клініко-інструментальних та лабораторних параметрів пацієнтів із хронічною серцевою недостатністю з помірно зниженою фракцією викиду лівого шлуночка ішемічного генезу. Основну увагу зосереджено на вивченні впливу стану реваскуляризації міокарда як ключового фактору клінічного перебігу захворювання. Автором систематизовано базові соматичні показники та проведено поглиблене дослідження профілю біомаркерів, що включало оцінку індексів системного запалення, а також специфічних маркерів міокардіального фіброзу та кардіального стресу. У роботі детально висвітлено патофізіологічні відмінності між групами реваскуляризованих та нереваскуляризованих хворих, зокрема в контексті їхньої толерантності до фізичних навантажень та структурно-функціонального стану серця.

Четвертий розділ описує результати впливу застосування магнію оротату у групі реваскуляризованих. Автором наведено порівняльну характеристику перебігу хронічної серцевої недостатності із помірно зниженою фракцією викиду у хворих в залежності від застосування магнію оротату. Висвітлено результати клініко-інструментальних та лабораторних обстежень при динамічному спостереженні. Наведено відмінності та підведено висновки. Розподіли насичений таблицями та рисунками, які доповнюють та покращують візуальне сприйняття тексту.

П'ятий розділ наводить результати динамічного спостереження за групою нереваскуляризованих хворих із хронічною серцевою недостатністю із помірно зниженою фракцією викиду та ефективність застосування магнію оротату у даною когорти. У даному розділі було детально простежено динаміку клінічного стану хворих, оцінено темпи зворотного ремоделювання міокарда та зміни функціональних можливостей серцево-судинної системи. Особливу увагу приділено верифікації лабораторних маркерів та біомаркерного профілю, що дозволило показати вплив магнію оротату на системне запалення та показники метаболічного ризику

У розділі *Аналіз та узагальнення результатів дослідження* автор підводить підсумки отриманих у роботі результатів та проводиться їхнє співставлення із даними вітчизняних і зарубіжних досліджень.

Висновки відповідають поставленим завданням та є логічним завершенням проведеної роботи, вони є достатньо обґрунтованими, відповідають меті за завданням дослідження.

Практичні рекомендації змістовні, відповідають поставленим завданням, реальні до провадження в практику.

Список використаних джерел налічує 209 найменувань, 203 з яких латиницею та 6 кирилицею. Наявні додатки відображають апробацію результатів (Додаток А), та акти впровадження (Додаток Б).

8. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати дисертаційної роботи можуть бути впроваджені у практичну діяльність лікарів первинної медичної ланки та спеціалізованої допомоги. Теоретичні положення дисертаційної роботи можна рекомендувати до включення в лекційні матеріали та матеріали практичних занять.

9. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

За висновками перевірки не виявлено ознак академічного плагіату, фальсифікації та інших проявів академічної недоброчесності. Коефіцієнт подібності роботи станом на 16.04.2026 року становить: коефіцієнт подібності 1 – 3.98% та коефіцієнт подібності 2 – 0,69%.

10. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Принципових зауважень щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи немає. Звертали на себе увагу описки, граматичні та стилістичні помилки, проте їхня наявність не зменшує значення та вагомість отриманих даних.

В якості дискусії виникли такі запитання:

1. Чи були зафіксовані випадки гіпермагніємії або розладів з боку шлунково-кишкового тракту, які б призвели до виключення пацієнтів із дослідження?
2. На яку патогенетичну ланку хронічної серцевої недостатності має найбільший вплив магній?

Запропоновані запитання не зменшують загальної наукової та практичної цінності роботи.

11. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Кобрин Олексія Тарасовича на тему: «Особливості перебігу і лікування хронічної серцевої недостатності після реваскуляризації міокарду» за актуальністю теми, метою і завданнями дослідження, обґрунтованістю та достовірністю отриманих результатів, їх науковою новизною,

науково-практичним та теоретичним значення, якістю оформлення та повнотою викладу повністю відповідає вимогам щодо здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44, Постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502 та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40, а її автор Кобрин Олексій Тарасович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент:

доцент кафедри внутрішньої медицини №2

та медсестринства

Івано-Франківського національного

медичного університету МОЗ України

кандидат медичних наук, доцент

Руслана ДЕНІНА

